

CATECHISMUS ZONDAG 42

Ds. D. Chr. Overduin 18 maart 1990

Catechismus zondag 42

Schriftlezing : Spreuken 1 : 8 - 19
Filipensen 2 : 1 - 11

Zingen : Psalm 69 : 2
96 : 3
35 : 4,5
62 : 7,8

De 42e Zondag.

VRAAG 110: Wat verbiedt God in het achtste gebod?

ANTWOORD: God verbiedt niet alleen dat stelen en roven, hetwelk de overheid straft; maar Hij noemt ook dieverij alle boze stukken en aanslagen, waarmede wij onzes naasten goed denken aan ons te brengen, hetzij met geweld of schijn des rechts, als met vals gewicht, el, maat, waar, munt, woeker, of door enig middel, van God verboden; daarenboven ook alle gierigheid, alle misbruik en verkwisting zijner gaven.

VRAAG 111: Maar wat gebiedt u God in dit gebod?

ANTWOORD: Dat ik mijns naasten nut, waar ik kan en mag, bevordere; met hem also handele, als ik wilde, dat men met mij handelde; daarenboven ook, dat ik trouwelijk arbeide, opdat ik den nooddriftige helpen moge.

THEMA: GIJ ZULT NIET STELEN

WANT

IK BEN DE HEERE UW GOD

DIE OORDEELT OVER ROVERS EN BEROOFDEN

't Is maar een enkel woord: Gij zult niet stelen. En toch wat een veelomvattend gebod. Vooral ook als wij bedenken dat er in het Woord van God op zo verschillende wijze over stelen gesproken wordt.

Ik weet wel, voor God is wat wij klein noemen, een kleine overtreding, een doodzonde. Elke zonde stelt de mens schuldig voor de Heere God. Tóch wordt er in het Woord ook onderscheid gemaakt tussen de ene en de ander zonde. Daar waren zonden die de doodstraf kregen. Daar waren zonden die door verbanning werden bedreigd. Daar waren zonden die je door een bepaald bedrag kon boeten. Onder de mensen, wel te verstaan. Maar de Heere God gaf die ruimte onder de mensen, dat niet ieder kwaad met dezelfde straf bestraft werd.

Vandaar dat er ook in de Bijbel sprake is van verschillen als het gaat om de inhoud van gij zult niet stelen. Je kunt bijvoorbeeld geld stelen. Je kunt geld of goed van een mens stelen. Daar wordt over gesproken in de boeken van Mozes en daar worden ook maatregelen tegen genomen. Indien mogelijk moet het achterhaald worden en als dat niet meer mogelijk is dan moet je het vijfvoudig teruggeven. Maar je werd niet met de dood gestraft. Je moest het terugbetalen. Vijfdubbel. Een praktische straf. Een wijze straf. Als je het nog terug kon geven, des te beter, maar dan moest je het in ieder geval wel verdubbelen. Maar als het onvindbaar bleef, of je had het op de een of andere manier verdonkeremaand, zodat het niet meer te achterhalen was, vijfvoudig teruggeven. Een zonde en een straf.

Je leest in de Spreuken: Wanneer dief steelt, omdat hij honger heeft, dan moet je daar clement tegenover staan. Als hij betrapt wordt en hij komt in wat beter doen, dan geeft hij alles ruimschoots terug. Maar als je een ander z'n vrouw steelt dan kan het niet meer goed gemaakt worden.

Dat brengt ons tot die waarheid in de Bijbel dat je ook mensen kunt stelen.

CATECHISMUS ZONDAG 42

Kinderen. Volksgenoten. Je kunt ze stelen. En die gedachte, dat dat allemaal in dat achtste gebod besloten ligt is steeds meer aannemelijk geworden bij het onderzoek door velen van de heilige Schrift. Dat het gaat om het leven van de ander, het gaat om het huwelijk van de ander, maar het gaat ook over de vrijheid van de ander. Vandaar dat je op alle mogelijke manieren in aanraking kunt komen met dit gebod.

Ik zei al, in de Spreuken lees je als je een dief betrapt die steelt om zijn buik te vullen, die doe je niet teveel schande aan. Als hij gepakt wordt dan zal de man proberen het terug te geven. Maar, staat er dan bij, als je overspel doet en je steelt, als het ware, de vrouw van je naaste, dan kom je er niet af. Je zult schande over je halen. Je kunt het ene geschenk op het andere stapelen om hem te bevredigen, maar hij zal niet bewilligen, die tegenpartij, die beledigde echtgenoot. Want je hebt zijn vrouw uit de beschutting van zijn huis en bescherming gestolen. Dat krijg je niet meer goed.

Dat zijn ernstige woorden. Dat geeft aan dat wij met onze hoge idealen van ja maar dat moet je toch vergeven? Dat je van die woorden vindt in de Schrift, dat je denkt: Hé, kan dat nu niet meer goed komen? Al zou je alles op alles zetten, dat je iemand zo aangetast hebt in z'n leven, in z'n vrijheid, dat je je er nooit meer uit kunt praten.

Daar heb je al iets van het stelen van een mens.

Dat vind je ook in de geschiedenis van Jozef. Hij zegt: Ik ben diefelijk ontstolen uit mijn vaders huis. Hij zegt dus: Mijn broers hebben mij gestólen. Ik hoorde bij mijn vader. Maar ze hebben me afgepikt van mijn vader en van mijn huis. Ze hebben me verkocht. Stelen van een mens, van een eigen broer.

Ik denk dat ook de Oud-testamentische wetgeving dat op het oog had als er geschreven staat dat wanneer er een man is die een meisje neemt als het een niet-getrouwd, niet-verloofd meisje was, dan moet hij aan die vader een behoorlijke bruidsschat betalen. Dat wil niet zeggen dat je die mensen moet promoveren tot alleen maar een stukje bezit. Dat moet je er niet uit willen halen. Maar je moet er wel in lezen: De Bijbel merkt dat zo aan: Jij hebt zonder wat te zeggen, zonder wat te vragen, zonder goed- of afkeuring, dat meisje gepakt. En nu moet je voor de draad komen. Je moet het in orde maken met je schoonvader. En je moet dat meisje trouwen. En die mag je niet wegsturen. Daar heb je weer iets, het stelen van een mens.

In dat gebod wordt nog niet zo zeer op het onzedelijke van die handeling gewezen. Ze hoefde niet naar de tempel, in dat opzicht, om een schuldoffer te doen, ze hoefde ook niet gedood te worden. Wel als het een getrouwd of een verloofd meisje was, en het gebeurde in de stad. Dan werd er gezegd: Dat is geen diefstal, je had kunnen roepen, er waren voorbijgangers en die hadden je kunnen horen, dat heb je zelf, samen, gedaan, die ontrouw. Alleen als het ergens op een verlaten weggetje gebeurd was, dan kreeg die man de doodstraf, die een verloofd of getrouwd iemand genomen had, want dan zei de Heere God in Zijn wet: Ja, dat vrouwtje kan wel geroepen hebben, maar niemand hoorde het. Maar die man is schuldig. Die heeft gestolen.

Ik denk dat dat ook een rol speelde bij die broers van Dina. Wat ze gedaan hebben is niet goed. Jacob zegt op zijn sterfbed: Jullie toorn is vervloekt. Ik wil niets te maken hebben met jullie heimelijke plannen, met jullie beraadslagingen, want je

CATECHISMUS ZONDAG 42

hebt weerloze mensen in je overmoed doodgeslagen. 't Is ook op zich een zeer tragische geschiedenis, van Dina, met de zoon van Hemor, die daar in Sichem gaat winkelen, gaat rondkijken en die jongeman wordt verliefd. Hij houdt ook heel veel van haar, blijkbaar. Maar hij heeft zonder wat te vragen haar genomen. Dat was heel wat. Die broers, toen ze het hoorden, werden woest. Ze zeiden tegen elkaar: Wat denkt die vent wel? Dat hij met onze zuster kan doen als met een hoer? Maar zo is het niet. Dat zullen we hem betaald zetten. Het tragische in die geschiedenis is dat die mannen alles op alles willen zetten om hun prins de ruimte te scheppen dat hij met Dina trouwen kan. Ze willen zich laten besnijden en de jongeman zelf wil het ook. Maar dan komen onverwachts, drie dagen na de besnijdenis, die broers, Simeon en Levi, de huizen binnen en slaan die mannen dood. Het is niet goed te praten. Het is een vreselijke geschiedenis, al heeft ook dat kwaad mee moeten werken dat Israël zich niet vermengde met de inwoners van dat land. Maar toch op de achtergrond speelt weer die gedachte van: Dat is diefstal, hij heeft het gestolen, het kwam hem niet toe, het was onze zuster, het was niet zijn verloofde vrouw, het was de dochter van onze vader. Daar had hij fatsoenlijk over kunnen praten. Daar had hij naar kunnen informeren. Daar had hij naar kunnen vragen.

Vandaar dat ik bij het zevende gebod bepaalde dingen die wij gewend zijn daarmee in verband te brengen, dat niet heb gedaan. Omdat het zoveel te maken heeft het achtste gebod. Als een jongen en een meisje van elkaar houden, dan zoeken ze niet alleen een vriend en een vriendin, maar dan zoeken ze iemand waar ze hun leven mee willen delen, helemaal. Je zou dus niet het kwaad direct kunnen lokaliseren in die daad dat die jongen en dat meisje zichzelf aan elkaar hebben gegeven. Want als het goed is dan hoorde dat bij de taal van de liefde en het lijkt me uiterst pijnlijk als je daarover, dat feit als zodanig, schuld zou moeten bekennen. Want dan zet je elkaar in je hemd.

Maar nu die andere kant.

Dat je eigenlijk nam wat je niet toekwam. Dat je je vriend of je vriendin uit een bepaald verband uittrok, het verband van het gezin, van het huis, van een vader, van een moeder, van broers en van zusjes. En dat je die genomen hebt en zover was het nog niet. Dan heb je ook te maken met het achtste gebod. Het wederrechtelijk nemen. Nu weet ik wel, dat wordt heus niet altijd zo bedacht, waarschijnlijk, en overdacht. Maar ik wil het toch wel noemen. Want de diefstal van mensen gaat de diefstal van geld en goed te boven. Dat heb je gemerkt aan de strafmaat. Als je een tientje steelt en je wordt betrapt of gegrepen, dan betaal je vijftig gulden terug. Dat is een boete om het onder de mensen in ieder geval weer recht te maken. Maar als je een mens steelt, dat is veel erger, dat kan je je leven kosten, want dan beroof je eigenlijk die mens van zijn je maakt hem tot een ding, je maakt hem tot een naamloos iets. Daar steel je als het ware de persoon van die ander, de persoonlijkheid van die ander. En dat is Gods bedoeling niet.

Zo was het in Egypte. De Egyptenaren gedroegen zich als dieven. Het waren geen mensen meer in hun oog, die Hebreërs, maar slaven, werktuigen, die werden afgebeeld en slecht betaald. Hun kinderen moesten gestolen worden, de zoontjes, en verdronken worden. Dat is erg. Dat is erger, al is het eerste ook niet goed te praten, dan dat je een kruiwagen met stenen stiekem meeneemt om je muurtje te

CATECHISMUS ZONDAG 42

maken, dat mag ook niet. Maar dat andere is nog erger. Vandaar dat ook onder het hoofd 'diefstal' gerangschikt kan worden wat de Heere tegen het volk Israël zegt: Jullie hebben Mijn kinderen genomen, gestolen, ontstolen wil dat zeggen, je hebt ze Mij ontstolen en je hebt ze aan de Moloch opgeofferd. Dat kan letterlijk, door het brengen van kinderooffers en het kan figuurlijk door de kinderen niet te wijzen op God, op de Heere, op het allerhoogst en eeuwig goed.

Je merkt dat er allerlei gradaties zijn.

Wanneer er gestolen werd van een particulier iemand dan kon dat goedge maakt worden. Zwaarder woog weer als je in Maleachi leest dat de mensen zeggen tegen God: Wat doen wij dan? U zegt dat wij rovers zijn. Waarin beroven wij U dan? Dan zegt God: In de tienden die je niet in Mijn huis brengt, in het heoffer waarin je Mij tekort doet. Breng al de tienden in Mijn schathuis en zie eens hoe ik je zegenen zal met zegeningen van de hemel. Weer zoiets. Je merkt dat de Heere God dat weer zwaarder aanspreekt en noemt dan een dief die steelt om zijn buik te vullen of iemand die de os of de ezel van een ander ontvreemdt. U zegt: Ja maar, Achan werd toch maar gedood toen hij goud en een mooi kleed uit Jericho heeft gestolen en in zijn tentje onder de grond begraven. Ja, maar dat kwam omdat hij eigenlijk rechtstreeks van God stal. Hij stal van God. Want God had die stad tot een verbanning gesteld. Daar mochten ze niets van nemen. Dat stond daar als een eigendom, die puinhoop, van God. En als een gedenkteken van Zijn heerlijkheid en majesteit en dat Hij Zijn belofte vervult. Daarom werd het zo ontzettend zwaar gestraft.

Stelen.

Waarom doe je dat?

Er is nog veel meer te noemen, maar dat wordt een beetje uitgebreid. De Schrift spreekt ook nog van woekeren, staat nog hier in de catechismus ook, en munten worden er ook nog genoemd. Vroeger had je munten daar kon je wat afschrappen. Die werden steeds kleiner, die gouden dukaten die je hier had. De mensen gingen dan daar schilfertjes afhaken. Je kunt op alle mogelijke manieren stelen.

Maar laten we nu eens even buiten beschouwing laten die dief die steelt om zijn buik te vullen. Of een mens die door de nood gedreven, zoals in bange tijden, denk aan de oorlog, wat probeert binnen te krijgen om zijn kacheltje te laten branden en om zijn kinderen wat te laten eten. Als we dat nu eens even buiten beschouwing laten.

Dan is stelen een stuk onvrede, een onvergenoegd zijn met wat je hebt, met wat je bent. Dat is eigenlijk de achtergrond.

Jongens, meisjes, als jij bijvoorbeeld vijf gulden of een rijksdaalder, of een tientje zakgeld krijgt, daar kan je niet alles mee doen. Daar moet je een beetje mee om leren gaan. Nu kan het zo zijn dat je meer wilt hebben. Je hebt ook geen tijd of geen zin om ook nog een krant er bij te gaan lopen. Maar je wilt toch graag een ander lippenstiftje, een ander poederje, een ander ditje, een ander datje. Hè, akelig, ik wil dat hebben. Nou, dan ga je bij V & D kijken. Je moet wel uitkijken, maar het ligt er allemaal. Je moet natuurlijk geen pech hebben, dat je bij je kladden gegrepen wordt.

CATECHISMUS ZONDAG 42

Maar, daar kan je wel wat vinden.

Onvrede. Dat tientje, die vijf gulden is niet genoeg en daarom ... stelen.

Eigenlijk staat stelen haast altijd in verband met on-ver-genoeg-d. Je bent het er niet mee eens. Want eerlijk, met dat tientje zou je het best kunnen doen. En eventueel met die vijf gulden ook. Maar die vriendjes of die vriendinnetjes hebben alles. Die lopen met grote zakken snoep rond en gaan even naar de winkel en daar komen ze weer aan en er wordt getrakteerd en jij kan misschien niet trakteren. Daar ben je niet tevreden over. Je hoeft geen honger te lijden. Je hebt thuis eten genoeg. Maar je wilt meedoen. Of, jongens, je zit achter zo'n kast met al die balletje - ik weet niet hoe het werkt, ik heb het idee dat je er dus wat uit kunt halen, als je geluk hebt - en daar moet je geld in stoppen. Ja, daar komen de vrienden, die zeggen: Kom op. Dit zijn helemaal kwade vrienden, want die slaan voor een gulden een arm vrouwtje de hersens in, als het verkeerd gaat. Ze loeren op bloed. Maar het gaat om het bezit. Alle kostelijk goed zullen we roven. En die vent of dat wijf, niets aan verbeurd. Kom, zeggen ze, kom doe mee. Werp je lot in ons midden. Dat wil zegen: Doe met ons mee, helemaal. Laten we één clan, één groepje, één vriendenkring vormen. Allerlei kostelijk goed zullen we vinden. En dan hebben we één portemonnee, één buidel. Daar doen we alles in, in één pot. Dan kunnen we voorlopig vooruit. Want als je achter zo'n kast zit dan is het zo vreselijk uitdagend, als je er al vijf, zes, zeven, acht, tien gulden in gestopt hebt en je zakken zijn leeg, dan valt het niet mee. En vooral als er dan vlak achter jou één komt die er wel wat uithaalt, die er wat aan lijkt te verdienen, dan valt het niet mee. Dan komen de vrienden, dan komen de raadgevingen, dan komen de vragen: Hoe kom jij aan dat geld? Een fiets? Al die kleurige fietsen, die je ziet. Ik heb het thuis allemaal meegemaakt, dus ik praat uit de praktijk van het leven. Wat heb je daar voor betaald? vijf en twintig gulden. Nu, je kunt er van op aan dat ie gestolen is. Maar overmorgen ben je hem ook weer kwijt. Dan stelen ze hem weer. Maar ja, die vijf en twintig gulden, dan kan je weer vijf en twintig keer wat in de kast stoppen. Want ja, je kunt niet aan de gang blijven met moeders of vaders portemonnee of potje leeg te roven. En op die manier blijft het een beetje buitenshuis en je kan toch je gang gaan. Ja, misschien zeg je, ja maar, dat doen wij niet. Zo zijn mijn kinderen niet. Waarom zegt die man dan: Mijn zoon, hoor de tucht uws vaders en verlaat de leer van uw moeder niet. Waarom zegt hij dat? Had hij dan een hekel aan die jongens? Vertrouwde hij ze niet? Nou, die man zal heus niet in een sfeer van wantrouwen geleefd hebben met de kinderen. Of de leraar met zijn leerlingen. Maar hij weet wel heel goed dat wij allen zondaren zijn, geboren zondaren. Daarom moet je de liefde er in proeven. Jongen, meisje. Als vader én moeder, dat vind ik zo mooi, dat hier allebei staat, zeggen: Joh, niet doen. Niet luisteren als ze je mee willen trekken. Als ze zeggen: Geld, o daar weten wij wel wat op. Nee, dat is niet zo moeilijk. Luister niet! Het lijkt geluk, maar het is ongeluk. Je gaat er niet mee op vooruit. Je gaat hollende achteruit. Van het één komt het ander. Ja, je kunt zeggen, ja, ik vind dat nu maar een beetje moralistisch worden.

De Spreuken staan zo midden in het leven. Het gaat om de liefde. Dat weet je toch wel dat oude gezegde: De vervulling van de wet is de liefde. De liefde doet de naaste geen kwaad, zo is dan de liefde de vervulling van de wet. 't Is liefde. Die

CATECHISMUS ZONDAG 42

vader en die moeder willen niet een soort kanariepietje in een kooitje van jou maken, rondom in de tralies en dan kan iedereen je bewonderen, ik heb zo'n goeie dit en zo'n goeie dat. Nee, als het goed is bedoelen ze het zo niet. Maar ze bedoelen: Jongen, als je naar ons luistert, dan heb je het goed. Want de zonde geeft geen rust. De zonde is een bron van onrust. Onvrede en onvergenoegdheid is een worm die knaagt aan je levensboom, altijd. Het loopt slecht af. Daarom, mijn zoon, als de zondaars u aanlokken, als ze zeggen: Kom op, ik weet wel aan geld te komen, ik weet wel hier aan te komen en ik weet wel daar aan te komen. Ga er niet op in. Luister niet. Want hun voeten zijn op een boze weg. Eigenlijk zijn ze bezig zichzelf te vermoorden. Ze zijn eigenlijk bezig hun eigen bloed te vergieten, terwijl ze dat van anderen vergieten. Eigenlijk zijn ze bezig om een kuil te graven voor een ander, maar uiteindelijk vallen ze er zelf in.

Wat een wijsheid in dat gebod.

Nee, dat moet je niet af doen als iets moralistisch. Dat moet je juist zó beseffen: Deze man weet: De dwaasheid is in ons hart. Deze man weet: God heeft de mens recht gemaakt, maar ze hebben vele vonden gezocht. Dat weet hij. En daarom spreekt hij zo. Niet omdat wij van die beste kinderen zijn of hebben, maar omdat wij zondaren zijn. Kijk naar het paradijs. Daar is het begonnen. Een stroom van ongerechtigheden had de overhand op mij. Daar komt de duivel. Wat moet hij doen om God te treffen en om mensen ongelukkig te maken? Eerst: Onvrede, onvergenoegdheid. Hij wil God beroven van dat schepsel waar God het meest aan kan hebben, omdat alleen de mens kan praten en denken en zingen en danken. Hij wil alles kapot maken, ook de dieren en alles. Maar de mens, als hij die nu kan treffen, dan treft hij God in Zijn hart, want God heeft alleen bij mensen gezegd: Ik schep ze naar Mijn beeld en naar Mijn gelijkenis, mannelijk en vrouwelijk. En wat doet hij dan: Onvrede. Hij begint met leugens. Zoals het altijd met leugens begint, dit kan makkelijk, dat kan makkelijk, je moet het zus doen, je moet het zo doen. Als je het niet krijgt dan haal je het. Jullie zijn ook te beklagen. Zegt hij dat niet nog? Jullie zijn ook te beklagen dat je van al die bomen af moet blijven. Eén boompje voor jullie!

Zo praten de vrienden en vriendinnen ook: Hoeveel heb jij? Wat heb jij? Dat? Oooh, ik veel meer. Weet je wat ik op mijn boekje heb? Weet je wat ik krijg? Begrijp je? Soms is het niet eens waar, hoor. Alleen maar grootspraak. Maar het begint vaak met leugens. Om je een gevoel aan te praten dat je het zo slecht hebt en dat iedereen het beter heeft dan jij.

Zo komt nu die duivelse geest, wat is het sluw bedacht, om nu daar aan te gaan beginnen. Om zo te beginnen, en zeggen: Och, wat hebben jullie weinig. Houdt God dat nu allemaal voor zichzelf? Wat moet Hij er mee doen? Nee, zegt die vrouw, wij mogen wél overal van eten, behalve die ene boom, die boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan mogen we niet eten. En ze gaat nog verder dan God en ze zegt: En we mogen hem ook niet aanraken. O, geen rede tot onvrede dus. Eén boom voor God en de rest voor de mensen. Maar dan. Dan komt hij tot zijn eigenlijke boze daad: Hij zaait iets in het hart. Hij zegt: Ooo, heb je je wel eens afgevraagd waaróm jullie niet van die boom mogen eten?

Zo praten de vriendjes soms ook, hè, en de mensen. Ze steken het in hun eigen zak. Ze kunnen niets voor me missen. Om zelf beter van te worden.

CATECHISMUS ZONDAG 42

Zo is die duivel nu ook hier bezig in het paradijs. Heb je je dat wel eens afgevraagd? En de mens, een zelf denkend wezen: Nee, dat heb ik me nooit afgevraagd, waarom dat dat ... Nu, zegt die boze geest: Kijk, God wil dat niet, want als jullie dat zouden doen, dan ben je gelijk aan God. Dan ben je ook goddelijk. Dan weet je precies wat goed is, wat kwaad is, dan weet je alles.

Daar stelde nu de vrouw, en even later de man, zich voor open. Onvrede. Terwijl ze eigenlijk goed, volmaakt geschapen waren. Niet als God, dat kan niet, ze bleven schepselen. Maar ze waren in datgene wat ze waren zeer goed. Er was geen enkele noodzaak, bedoel ik, om zich ergens over te beklagen.

Maar zo doet de duivel dat vandaag de dag nog. De man denkt (dat probeert de duivel): Nou, die vrouw van mij nou ja, ik had toch Erg hè, daar gaat de diefstal eigenlijk al beginnen. Die vrouw denkt: Die man Ik geloof dat die heel wat aardiger is heel wat beter is, die is ... Een stukje onvrede dat de boze zaait in onze harten. Tussen moeders en kinderen, vaders en kinderen, mannen en vrouwen, broeders en zusters. Onvrede.

Vanuit die onvrede ga je denken. En het lijkt er hoe langer hoe meer op dat er wel wat in zit, wat de duivel zegt. Ja, jij zegt natuurlijk niet dat dat de duivel is. Was het maar zo makkelijk. Je bent het zelf. Ja, het is eigenlijk toch waar, je vangt eens wat op, hoe die is, hoe die is. Je vangt eens wat op van een zuster of van een broeder. Je legt een verband. Onvrede.

Hier zit de onvrede. Nog even dan komt de onvrede naar buiten.

Die vrouw zag dat die boom goed was. Begeerlijk. Een boom om verstandig te maken. Was dat echt zo? Ik denk het niet. Het was een prachtige boom, zoals alle bomen mooi waren. Maar dát komt nu wanneer de onvrede in het hart is. Dan zoek je overal wat achter. Dan zie je overal iets in. Dan wordt dat andere kind, die andere jongen, dat andere meisje, die andere vrouw, die andere man, begeerlijker, beter, aantrekkelijker. Eigenlijk is het dan al over de schreef. Als een mens in discussie gaat in zichzelf, als hij gaat kijken, dan heeft hij al een gekleurd glaasje op zijn ogen. Hij ziet het niet echt goed.

Tjonge, ja, dat is waar, daar zit wel wat in, iets magisch, iets geheimzinnigs, moet je die kleuren zien. Ze zag en ze neemt. Een mens denkt en hij zegt. Ja, hij zit er al zo in, hoor. In het stelen van elkaar. Het stelen van de bescherming van elkaar.

Een vals getuigenis is ook stelen, want je besteelt iemand, je steelt wat van hem weg. Jij bent dit of jij bent zus of jij bedoelt dat of jij zo.

Ze zag, ze nam en ze at. En zij gaf ook haar man met haar en hij at.

Dat appeltje, is dat nu zo erg?

Daar liep het niet over. Daar loopt het niet over. Maar de liefde. Daar loopt het over. Ze hebben zichzelf, ze hebben God willen bestelen, als het ware, van Zijn Schepper-zijn, van Zijn God-zijn en ze hebben ernaast, eigenlijk erboven willen staan. En nu die dief, die satan lacht en denkt: Die heb ik. Onvrede. Onvergenoegdheid. Daar begint het begeren. Daar lijkt het allemaal zo mooi en zo prachtig. En zij gaf haar man met haar. Toen werden hun beider ogen geopend en zij werden gewaar dat zij naakt waren. Zij kropen samen weg. Maar ze durfden elkaar ook niet meer recht in de ogen te kijken. Eva gestolen. Adam gestolen. God bestolen. De liefde verloochend. Wat kan je dan nog voor elkaar zijn? Voor God en voor elkaar?

CATECHISMUS ZONDAG 42

Steler en heler. Wat moet je dan beginnen?

Ach, zo duister is het nu. Dat is nu de wortel van het kwaad. Niet tevreden om een mens te zijn voor God. Niet tevreden om gelukkig te zijn in God en met elkaar. Begeren. Meer. Beter. Anders.

Gij zult niet stelen, want Ik ben de Heere uw God.

Wat een wonder dat God zegt tegen dieven, ergens allemaal, we zijn allemaal dieven in het paradijs geworden. Je hoeft jezelf niet voor dief uit te laten maken, dat bedoel ik er niet mee, als je niet steelt. Maar in principe zijn we voor God allemaal dieven. Eerrovers.

Wat een wonder dat God zegt: Ik ben de Heere uw God.

Jullie werden beroofd in Egypteland, bestolen aan alle kanten, maar Ik oordeel over die rovers en over jullie, beroofden. Ik hoor jullie geroep. En Ik hoor het gevloek van de uitbuiters. En toch, datzelfde volk had geen ánder hart dan het hart van de Egyptenaren. Datzelfde volk was ook een Adamsvolk.

Ik ben de Heere uw God, die u verlost van de dieven, van de aartsdieven die jullie je naam geroofd hebben. Het is niet voor niets dat Exodus begint met een opsomming van namen. Omdat God daarin wil laten weten: Ik ken die naamlozen, die van alles bestolenen, die geen mens meer mogen zijn op Mijn aarde. Ik ken ze. Ik weet hun naam.

God oordeelt.

En toch er is niemand die werkelijk rechtvaardig is, ook niet tot één toe.

Is er dan enige vertroosting?

Ik kom daar niet meer aan toe, we gaan naar huis, maar dat doen we dan bij leven en welzijn de volgende keer.

Indien er dan enige vertroosting is in Christus.

Jongen, als je nu niet luistert naar goede raad, meisje, dan hoop ik dat je hart mag breken op die Ene Man, Jezus Christus, die ieder het zijne gaf en God boven alles.

Als je dan tot op heden toch maar door gaat om anderen en jezelf in gevaar te brengen, in schuld te brengen, dan hoop ik dat dat jouw en mijn hart mag raken. En ook van vaders en van moeders. Want de duivel wil dat ze elkaar bestelen. En van ouders en kinderen. Dat we mogen horen én geloven in Hem. Die voor dieven, valse getuigen Zijn ziel heeft uitgestort in de dood.

AMEN